

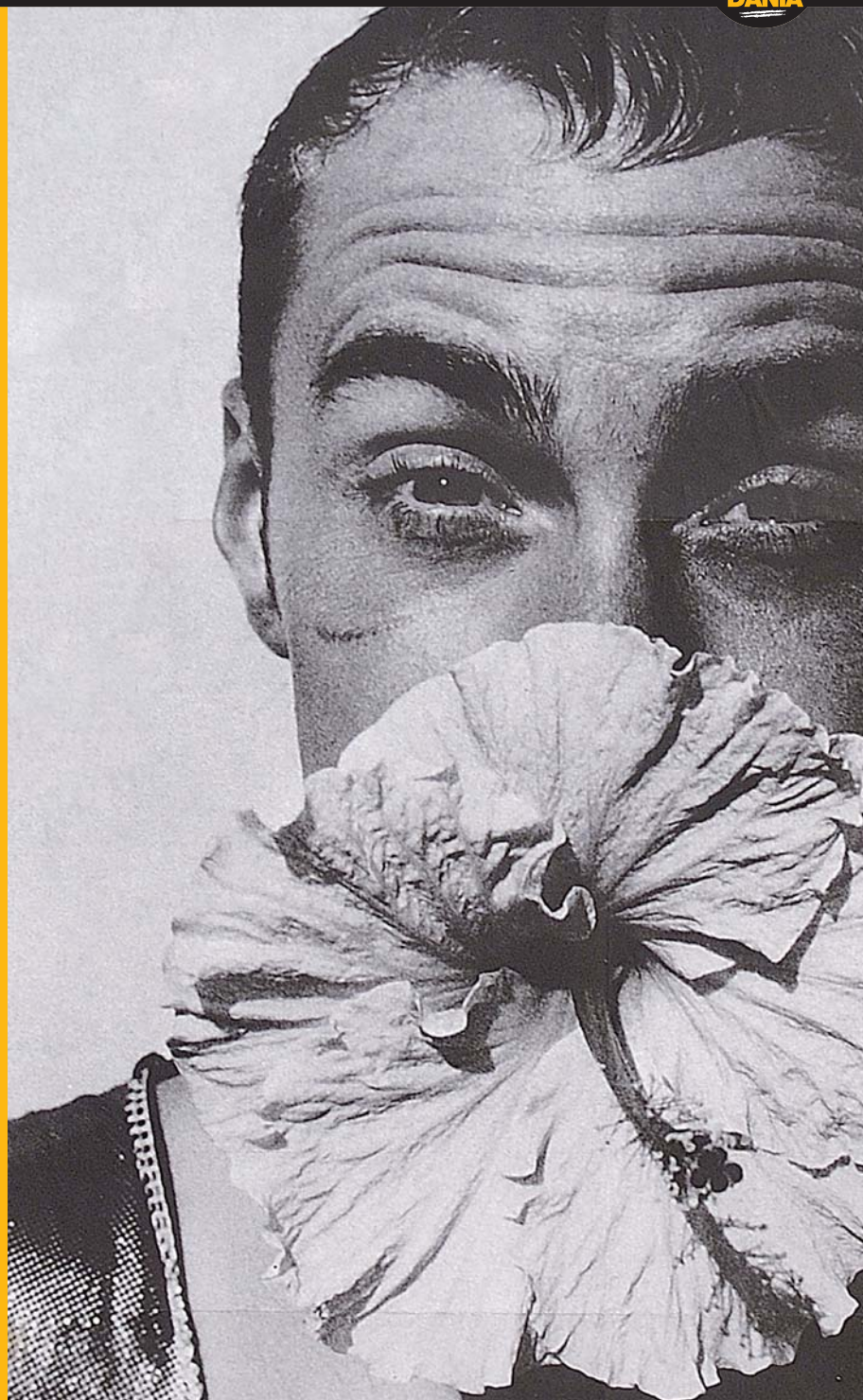

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Programa per al col·lectiu gai,
lesbià i transsexual

**ACCIÓ
SOCIAL
I CIUTA
DANIA**

El Moviment en imatges

El moviment gai, lesbià i transsexual a Catalunya

Edició Departament d'Acció Social i Ciutadania
Generalitat de Catalunya
Programa per al col·lectiu GLT

© Il·lustracions La propietat intel·lectual de les il·lustracions
d'aquesta publicació pertany a
les entitats que les han realitzat

- 3 Salutacions
- 7 **Història del moviment gai, lesbiana i transsexual a Catalunya**
- 9 **De la vergonya a l'URC**
Armand de Fluvià
- 11 **Una realitat invisible**
Empar Pineda
- 14 **Transsexualitat: Franquisme i Democràcia**
Beatriz Espejo
- 16 **Crònica d'una lluita pel dret a la diversitat**
Jordi Petit
- 27 **Imatges de l'exposició**

Salutacions

A finals de l'any 2004, es va iniciar el Programa per al Col·lectiu Gai, Lesbià i Transsexual, i des d'aleshores hem estat testimonis d'importants avenços legals que ens han situat en la plena actualitat. Canvis legals dirigits cap a un major respecte a la diversitat i al compliment dels drets humans incloent l'eliminació de totes les formes de discriminació. En el mateix camí, el Govern de la Generalitat, l'any 2006 va decidir ser el primer govern nacional en formar part de l'ILGA (Associació Internacional de Gais i Lesbianes) i com a tal, donar el seu suport institucional i col·laborar en l'extensió d'aquests drets més enllà de les nostres fronteres.

Gràcies a l'esforç de moltes persones, podem dir que Catalunya és capdavantera en la lluita pels drets i les llibertats de la comunitat LGBT. No podem oblidar, però, la situació de desprotecció que viuen milions de persones homosexuals i transsexuals a la resta del món. Països on es castiga l'homosexualitat amb la pena de mort, on l'homosexualitat i la transsexualitat són perseguides i penades amb el beneplàcit dels poders públics. Amb això, vull dir que les institucions públiques no podem abaixar la guàrdia i hem de continuar treballant en cooperació amb organismes internacionals i entitats d'arreu per activar mecanismes polítics que contribueixin a estendre la igualtat de drets per a les persones LGBT a tot el món.

Esperem que l'exposició *El Moviment en Imatges* contribueixi a difondre aquest treball que les entitats LGBT de Catalunya estan fent des de fa més de 35 anys i gràcies al qual s'ha assolit la realitat que la igualtat i les llibertats siguin un dret a casa nostra. Són un exemple a seguir per a assolir avenços socials i legals.

Carme Capdevila i Palau

Consellera d'Acció Social i Ciutadania

Si mirem enrere, comprovarem que els drets per a les persones LGBT han avançat significativament en els darrers anys. Si això ha estat així és, sens dubte, gràcies a l'esforç tenaç i constant que han realitzat totes les persones que han estat implicades en les diferents entitats i associacions LGBT durant els darrers 40 anys. Tanmateix, vull destacar un parell de fets que han estat significatius en els darrers anys.

D'una banda, l'any 2005 va ser cabdal per al moviment LGBT, ja que es van veure acomplerts els dos avenços legals que constituïen fins aleshores una discriminació jurídica que calia eliminar: el dret a l'adopció i el dret al matrimoni, en un marc de creixent visibilització i acceptació social. El concepte de família en els darrers decennis ha patit una gran transformació paral·lela als canvis socials de la institució familiar. Aquests canvis han ajudat a visibilitzar la diversitat de realitats familiars, tot i que encara cal seguir avançant cap a una major normalització de les diferents expressions de la diversitat familiar.

De l'altra banda, les actuacions de suport al 28 de juny, Dia de l'Orgull LGBT han ajudat a visibilitzar les entitats que treballen pels drets de les persones LGBT. Tot i existir diversos criteris, la celebració del 28 de juny reuneix, anualment, a la majoria d'entitats i d'activistes LGBT i a persones amigues i anònimes que volen sumar-se a les reivindicacions d'un col·lectiu que ha estat castigat i invisibilitzat durant molts anys. Cada vegada són més els actes que se celebren i cada vegada són més els ajuntaments catalans que penjen la bandera de l'arc de Sant Martí al balcó consistorial i realitzen alguna manifestació pública de suport. També hi ha més departaments del Govern de la Generalitat que penjen la bandera a les seves respectives seus. Un bon nombre dels cartells d'aquesta exposició donen testimoni d'aquesta celebració històrica a casa nostra.

Els fets que recullen els cartells de l'exposició *El Moviment en Imatges* mostren moments importants i que han marcat significativament la història del moviment. Cada cartell recorda que tenim una trajectòria i un testimoni que podem explicar i que allò assolit és fruit de les il·lusions, els projectes, les reflexions i la feina d'un munt de persones anònimes que han dedicat part de la seva vida a lluitar per aconseguir el respecte i la comprensió merescuda.

Carme Porta i Abad

Secretària de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania

El Govern de Catalunya, fruit del Pacte del Tinell, va impulsar la creació d'un organisme propi per treballar de manera específica i transversal les polítiques que afecten a les persones gais, lesbianes i transsexuals del nostre país. D'aquí neix, l'any 2004, el *Programa per al col·lectiu Gai, Lesbià i Transsexual*, amb el mandat d'elaborar el *Pla Interdepartamental per a la no discriminació de persones homosexuals i transsexuals*. Aquest Pla té per objectiu incorporar la perspectiva LGBT de manera transversal a totes les polítiques que realitzen els diferents Departaments del Govern de la Generalitat i impulsar polítiques actives en l'àmbit LGBT, tant aquelles dirigides al propi col·lectiu com aquelles dirigides a conscienciar a la ciutadania dels drets que tenen les persones LGBT i del respecte que mereixen.

L'any 2006 neix el *Consell Nacional de Lesbianes, Gais i Homes i Dones Bisexuals i Transsexuals*, impulsat pel propi Programa, que esdevé un òrgan de participació que fomenta la cooperació entre el Govern i les associacions que treballen en l'àmbit LGBT. Avui, ja hi ha més de 40 entitats que participen activament del Consell i vehiculen enriquidors debats sobre qüestions concretes i de les quals el Govern es nodreix i actua en conseqüència. Algunes d'aquestes entitats van néixer abans de la transició democràtica i, a poc a poc, amb el pas dels anys, han anat naixent més entitats que han estat agents de primer ordre pel que fa als canvis que s'han produït en els darrers anys.

Tot i l'esforç per aconseguir que les persones LGBT tinguin l'equiparació social que els pertoca, encara queda molt camí per fer: la normalització social, la visibilitat en petits municipis, la normalitat de les famílies de lesbianes i gais la resolució de les problemàtiques amb les que es troben les perso-

nes grans homosexuals i transsexuals són només un esbós d'una realitat esbiaixada i ignorada que cal superar amb la tasca, dia a dia, de les entitats, les institucions i, en definitiva, de totes les persones.

Marta Molina

Responsable del Programa per al col·lectiu GLT

Història del moviment gai, lesbià i transsexual a Catalunya

El desenvolupament del moviment lesbià, gai, bisexual i transsexual (lgbt) a Catalunya és la crònica d'una lluita continuada que ha assolit avenços progressius de forma quasi ininterrompuda. Aquesta és només una aproximació a aquest període, una síntesi que per raons d'extensió no pot incloure tota la pluralitat de fets, anècdotes i persones que han contribuït a fer-nos més lliures.

De la vergonya a l'URC

Armand de Fluvià

President d'Honor del Casal Lambda

Totes les lluites justes, més tard o més aviat s'acaben guanyant, sobretot si es fonamenten en repressions, discriminacions, opressions o explotació d'uns éssers humans per uns altres.

Era tan evident la repressió i la marginació que sofríem –i encara sofrim socialment- els homosexuals, a través principalment de la religió, la medicalització i les legislacions, que era gairebé obligat que sorgís un moviment de rebel·lia. Aquest moviment, iniciat a Nova York el 1969, es va estendre ràpidament i va arribar als països lliures d'Europa,

on va trobar, tot seguit, un bon brou de cultiu. Amb la caiguda dels règims dictatorials, capitalistes o comunistes, van aparèixer immediatament col·lectius reclamant i exigint llurs drets i llibertats.

El 1970 es va presentar, a les Corts franquistes, un avantprojecte de Llei de Perillositat i Rehabilitació Social que considerava els homosexuals, pel simple fet de ser-ho, un perill per a la societat i que, com a perillosos socials havien de ser sotmesos a unes mesures de seguretat que incloïen l'empresonament i el des-
terrament. Un despropòsit tan gran com

aquest em va posar furiós, i davant semblant disbarat i una tal injustícia, vaig pensar que estava moralment obligat a fer alguna cosa, a actuar per tal que un excés i un abús tan grans no es produïssin. No em podia restar de braços creuats. La meua consciència no ho permetia i calia, com sempre he procurat fer, que seguís els seus dictats. D'aquesta manera vaig iniciar el Moviment Gai a l'Estat espanyol, tal com queda reflectit i explicat al meu llibre *El Moviment Gai a la clandestinitat del franquisme (1970-1975)* (Laertes, Barcelona, 2003).

Si mirem cap al passat, allò que ha estat aconseguit, des de l'inici en 1969, per la constant lluita i la tenacitat del Moviment Gai/Lèsbic, es immens: d'ésser tinguts i considerats com perillosos socials, delinqüents, corruptors nats de menors, malalts mentals, els més grans dels pecadors, anormals, invertits, pervertits, l'escòria de la societat, "fills de la desgràcia", com ens denominava Jean Genet, hem passat a ésser legalment, a l'Estat espanyol, després de la desaparició de la darrera discriminació (prohibició de casar-nos o d'adoptar conjuntament com a parella) ciutadans de primera i amb gairebé (dic gairebé perquè encara resta algun serrell) els mateixos drets que els heterosexuals.

Calia lluitar contra el bombardeig ideològic que durant molts segles ha sofert la població. Calia aixecar la veu dels exclosos i dels pàries i restituir-los la

paraula. Escapar de l'exili on érem confinats, de la vergonya i l'estigmatització viscuts com una maledicció i imposats per l'ordre social a través de l'afirmació i de l'urc. Expressar la nostra manera de veure la vida, de pensar, d'estimar. I això és el que vam fer i hem de continuar fent.

És una mica difícil per al jovent, gai i lesbiana, posar-se avui dia, en la pell dels que vam viure aquells temps sortosament passats. La doble vida era total, des que et llevaves fins a l'anar a dormir. Dins la casa, si vivies amb la família, ni pensar en portar-hi ningú o anar amb molt de compte amb els "amiguets" que hi portaves. Res de guardar cartes, llibres, revistes o fotografies que poguessin descobrir les teves "inclinacions". Havies d'anar en molt de compte amb les trucades de telèfon i amb la correspondència que rebies, sobretot si tenies una mare molt xafardera. A l'escola, a la universitat i al treball havies de ser el més heterosexual dels heterosexuals i anar amb molt de compte amb els gestos i les mirades. La nostra vida d'esplai era gairebé essencialment nocturna: podies freqüentar els bars d'ambient (evidentment, sense manifestar la més mínima mostra d'afectivitat), sempre, però amb la por que no entrés la policia a fer una batuda de *maricones*. Podies visitar alguna casa de banys (encara no hi havia saunes) –certament no gai- i atrevir-te a lligar després d'un joc de mirades prou clares per a no passar un

mal tràngol o per a no patir un fort exabrupte. Si al carrer, a un bar o a un bany lligaves amb algú i aquest algú no tenia lloc per realitzar l'acte tan anhelat i somniat, podíeu llogar una habitació en alguna pensió de tota confiança o, si tenia cotxe, anar als afores de la ciutat i realitzar-ho en un lloc ben apartat i solitari, tot confiant que la guàrdia civil o la policia no us enxampés. Si tenies la sort de tenir un apartament o estudi també havies d'anar en compte per tal de no alertar els veïns o el llogater. Si havies aconseguit de tenir un grup d'amics que entenguessin i alguns d'ells tenien llogat un apartament s'estilava que de tant en tant ens hi reuníssim per jugar a cartes, berenar i finalment fer allò que en el

fons tots desitjàvem. Uns altres espais del nostre "esbarjo" –ben sòrdids per cert– eren alguns urinaris públics o de cinemes on podies alleugerir-te, sempre amb la màxima prudència i amb molta por, o deixar missatges, amb dia i hora, per a trobar-te amb algú com tu. I tot això o vivies passablement, però era un calvari per aquells que eren catòlics practicants o que estaven convençuts que eren uns malalts, que allò que feien era un horrible pecat o una malaltia incurable, i n'hi havia bastants d'aquests.

Sortosament aquell malson ja ha passat, les coses han canviat molt, però no hem d'oblidar que encara hi ha gent que pateix, que està culpabilitzada o que viu la seva condició molt malament.

Una realitat invisible

Empar Pineda

Cofundadora del *Colectivo de Feministas*

Lesbianas de Madrid (CFLM)

Quan es diu que només hi va haver una lesbiana a la qual se li va aplicar la *Ley de Peligrosidad Social* sovint hi ha gent que ens pregunta en què va consistir la repressió del lesbianisme i de les lesbianes durant el franquisme. Penso que no podem parlar d'aquest assumpte

sense tenir en compte què passava amb la sexualitat femenina i com era vista a la societat creada a partir de la victòria de Franco l'any 1939.

Atenent-me a l'espai de què dispo, em limitaré a recordar que les concepcions del nacionalcatolicisme impre-

gnaven la vida quotidiana; que el plaer sexual s'identificava amb el pecat; que volien fer-nos creure que les dones no estàvem interessades en el sexe; que les dones, al contrari, érem afectuoses, tendres, curoses, devotes dels altres (“*de los demás*”, Xiqueta), capaces dels més grans sacrificis per la gent que estimem; que la sexualitat femenina estava exclusivament dirigida a donar satisfacció sexual al baró, en el si del matrimoni i amb una finalitat reproductiva; que les relacions *extramatrimoniales* eren considerades un delicte (adulteri) i més durament castigat en el cas que fos comès per les dones; que el sisè manament era una mena d'obsessió social i individual; que a l'escola, a la universitat, a la vida familiar,... no es parlava de sexualitat ni de sexe i que on sí se'n parlava, i molt, era als confessionaris.

Oficialment i socialment el lesbianisme no existia, ni tampoc les dones lesbianes. Les concepcions oficials sobre la sexualitat n'eren la negació. Com podia haver-hi sexe entre dues dones *soles*, sense un home al mig?. L'homofòbia del franquisme va invisibilitzar fortament a les lesbianes. Únicament érem anomenades bé amb paraules raríssimes, com *safistes*, *tribades*, *invertides* o com *marimachos*, *machirulos*, *machorras*... als ambients més populars. La ciència ens considerava *malaltes*, *desviades*, *imadures*... Si els teus pares pensaven que el teu era un cas de

malaltia, les teràpies aversives (descàrregues d'electricitat quan t'ensenyen, en aquests casos, fotos de dones) eren força habituals.

En aquells ambients, negadors de la teva existència i del teu desig lèsbic, era molt difícil descobrir i reconèixer que t'agradaven i t'atreïen les dones, i que et despertaven desig sexual. No et veies reflectida en les explicacions oficials, no t'hi reconeixies. Tu no et senties malalta, ni et vivies com anormal. Però, els dubtes t'omplien el cap i generalment no podies preguntar a ningú. T'havies d'amagar de tothom, absolutament de tothom. Viure en solitari la teva experiència vital és dur, molt dur. El fet quotidià d'haver de dissimular contínuament, de respondre amb evasives a les clàssiques preguntes de si tens xicot, de quan et penses casar, de si t'agrada aquell noi..., et fa patir molt i, a més, en solitud, sense poder compartir aquest dolor amb ningú.

A la pràctica, a les lesbianes no se'ns va aplicar la Llei de perillositat social. Però, si no existíem, com se'ns podia aplicar? En general, no se'ns va torturar, ni desterrar, ni empresonar. No vam patir la repressió física que, ben al contrari, sí van patir els gais i les persones transsexuals. Però varem patir una repressió molt singular, molt específica: la negació de la nostra existència. Podíem anar pels carrers agafades de la mà, fins i tot enllaçades per la cintura, o fent-nos petons (“*Les dones són tan tendres,*

tan carinyoses...!) que mai es pensava que es tractés d'una relació amorosa, sexual. Dues dones podíem compartir pis sense aixecar cap tipus de sospita. Un implacable i sempre present “*el que no ha d'existir, no existeix*” distorsionava les mirades i ajudava a no veure el que de fet es tenia davant dels ulls.

Als darrers anys del franquisme, aquesta realitat era ja una mica menys cruel i va ser, sobretot, amb el naixement dels moviments gai i feminista quan varem canviar nosaltres mateixes i, una mica més a poc a poc, la majoria social. L'existència al nostre país d'un moviment feminista tan especialment sensibilitzat amb tot el que pertoca l'àmbit de la sexualitat, la tasca desenvolupada en el seu si pels col·lectius específics de lesbianes al començament dels anys 80, juntament amb l'activitat del moviment gai van fer possible que arribés a tot arreu una visió de la sexualitat lliure de prejudicis, on el lesbianisme i l'homosexualitat apareixien com opcions sexuals tan legítimes i naturals com l'heterosexual. Cal recordar els esforços del feminisme organitzat per legitimar socialment l'opció lèsbica, especialment en aquests darrers temps que estem patim el resultat d'una mena d'amnèsia en l'actual moviment gai, lesbià, transsexual i bisexual (glbtb), que funciona com si amb ells hagués començat la lluita a l'Estat espanyol. Penso que és just recordar-ho perquè no podem permetre'ns el luxe d'ignorar el

nostre passat més proper, ni podem oblidar d'on venim, com varem començar i quines experiències hem anat acumulant en aquests trenta anys. Ens havien negat l'existència i la nostra història, i nosaltres no podem caure en aquest mateix parany. Recordem les paraules d'una cançó de Lluís Llach que diu “*Qui perd els orígens, perd la identitat*”.

Quants anys han passat des d'aquell **Dia de l'Orgull Gai** del 1977, quan per primera vegada caminàvem Rambles avall agafant la pancarta que ens agermanava a gais, lesbianes i transsexuals i que va acabar amb les batusses de la policia *nacional*, dels *grisos*! Demanàvem especialment la derogació de la Llei de perillositat social. Amb aquell mateix entusiasme, hem sortit al carrer centenars de vegades exigint la presència del lesbianisme a l'escola, als mitjans de comunicació, al cinema, a la literatura,... i plantejant els nostres drets.

Hem denunciat actuacions brutals de la policia, com la que va donar lloc a la primera *Besada* a la Puerta del Sol de Madrid, defensant dues noies que van ser detingudes i maltractades a comisaria només pel fet de fer-se un petó als llavis en aquesta plaça madrilenya. Hem fet costat i hem donat suport a dones (com aquella Montserrat, a la qual el seu ex va denunciar com a lesbiana intentant qui l'hi traguessin la guarda i custòdia de la filla petita de tots dos). Hem exigint als poders públics lleis de pare-

lles de fet que legitimessin l'adopció de criatures per part de lesbianes i gais.

Enguany hem aconseguit una reforma del Codi Civil que permet l'accés al matrimoni de lesbianes i gais, amb els mateixos drets i obligacions que les parelles heterosexuales. Estic convençuda que el pas donat pel govern socialista i la resta de forces polítiques que li han donat suport al Congrés dels Diputats (excepte el PP, és clar!, que ha presentat, a més a més, un recurs d'inconstitucionalitat) és un pas històric que ens situa en primera línia a nivell mundial en la defensa

dels drets de lesbianes i gais. Ara ens toca seguir amb totes les forces *normalitzant* el lesbianisme a la vida quotidiana i social, i fer visible la nostra existència per tal d'aconseguir que el desig lèsbic sigui, de veritat, una opció legítima com l'heterosexual, sense cap entrebanc ni discriminació. En definitiva, aconseguir una plena llibertat sexual per a tothom. En aquet sentit, a les lesbianes ens toca seguir trencant la nostra *invisibilitat*, potser una de les tasques que exigeixen l'esforç unitari del moviment *lgtb*, el feminista, les forces socials i polítiques.

Transsexualitat: franquisme i democràcia

Beatriz Espejo

Fundadora del Col·lectiu de Transsexuals de Catalunya

Repressió franquista

Persecucions, detencions, presons, teràpies aversives mitjançant electroshock, maltractaments físics, psicològics, incitació a l'odi, violència i mort. Aquestes eren algunes de les situacions que es podien esperar si eres trans i decidies mostrar-te com a tal en plena dictadura Franquista.

Per descomptat, aquests procediments violents estaven confirmats per

les lleis de l'època, *Ley de Vagos i Maleantes* i posterior *Ley de Peligrosidad Social* que amb ferotgia s'aplicaven a les persones que contradien els costums sexistes i estereotipats de la moral d'entrecreix de l'època.

Aquestes lleis i la seva aplicació vexatòria guardaven una directa relació amb les fòbies de qui governava i amb la complicitat del sector estereotipadament moralista per excel·lència: l'església catòlica. L'anomenat pecat nefand

trobava en la “justícia” un implacable aliat terrenal de la justícia divina.

Cap identitat sexual podia ser vàlida excepte l'ortodoxa heterosexual i de gènere-sexe obligat. Calia ser normal, o el que és el mateix: semblar-ho.

La repressió transsexual estava solapada amb la repressió a homosexuals explícits. Se'ns identificava indistintament a gais i transsexuals com “el tercer sexe”. No és estrany trobar titulars com “*Redadas a invertidos*” o “*Guardia Civil disuelve un baile de violetas*” amb fotos de dones i un titular que puntualitzés: “*son hombres*”.

Pel sistema repressor era el mateix una trans que un homosexual afeminat o invertit, no feia falta cap prova que demostrés orientació sexual. La seva existència n'era la prova. No hi havia salvació possible i tots dos eren objecte d'implacable persecució.

Paradoxalment, l'homosexualitat tenia algunes oportunitats: reprimir-la, no presumir d'ella o incorrent en actituds homòfobes amb la finalitat de dissipar possibles sospites. L'església catòlica, la guàrdia civil i l'exèrcit sovint comptaven entre les seves files amb homosexuals dissimulats, que alhora eren còmplices de la repressió.

En els últims anys del franquisme, quan la repressió extrema començava a flaquejar, proliferaven locals com el “Gambrinus” on els espectacles de transsexuals o “travestis”, com se'ns deia

a l'època, despuntaven amb un cert èxit. No obstant això, les batudes eren freqüents i els artistes havien de desenvolupar estratègies defensives per a no ser enxampats *in fraganti*. Malgrat tot, les presons per a homes i els centres psiquiàtrics solien ser una destinació habitual per a les transsexuals de l'època.

Repressió democràtica

Tot i la posterior evolució social i l'abolició de la repressió explícita de les lleis, i encara que sembli exagerat, entre el tracte rebut pel sistema franquista i pel sistema democràtic encara hi ha similituds.

Després d'anys d'estar instaurada la democràcia, batudes de transsexuals eren d'allò més normal, batudes ben vistes òbviament per certs sectors. Presons d'homes per a dones trans amb l'escandalós i evident reflex en premsa que no ocultava maltractaments o, en algun cas, fins i tot el justificava. Suïcidis i intents de suïcidi són el balanç d'aquestes situacions.

Existeixen en la democràcia, al contrari que en la dictadura, una llarga llista de greuges documentats i vexacions contra el sexe-gènere transsexual, per exemple el tracte discriminador i vexatori de la identitat transsexual davant les lleis, amb el no reconeixement legal de la situació transsexual, o l'exclusió del sistema sanitari, fa uns anys per part del govern de l'Estat.

En 1992 neix el Col·lectiu de Transsexuals de Catalunya i una de les primeres causes fora l'assassinat de la transsexual Sònia per part d'uns *skin-heads*. La doctrina dels grups ultra són calc de la doctrina nazi i franquista i dita sigui de passada dels prejudicis de la moral més conservadora.

Després de ser testimonis, en tots aquests anys, de les múltiples formes de discriminació, podem assegurar que

encara ens queda un llarg camí, especialment, vista la falta d'interès amb què els nostres governs es prenen les nostres reivindicacions. Tot i el tarannà dels polítics, des del Col·lectiu de Transsexuals pensem que és des de la política que cal, d'una vegada, començar a abordar de forma real el respecte pels drets humans i, més concretament pels drets de les persones transsexuals.

Crònica d'una lluita pel dret a la diversitat

Jordi Petit

President honorífic de la Coordinadora Gai-Lesbiana

1975- 2005: de la «Perillositat social» al Carnaval

La transformació del Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), liderat per Armand de Fluvià, Aloisios, Germà Pedra i Lluís Rambla, entre d'altres, propicia la fundació del Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC) al 1975, després de la mort del dictador. El FAGC serà l'eix del moviment a Catalunya i referent a la resta del estat fins encetar els vuitanta. Entre 1976 i 1977 s'estableix una estratègia d'alliberament gai continguda al Manifest del FAGC.

Aquest document històric fa una crítica de la ideologia dominant que impregna els aparells d'estat com l'educació, els mitjans de comunicació, l'església, l'exèrcit, etc, fa una crida contra l'autoopressió dels propis gais i lesbianes, tot reclamant una transformació social que impliqui l'assoliment de tots els drets per a les persones homosexuals.

El FAGC, tot i disposar a Barcelona del gruix de la seva militància, abarca grups d'acció territorials a totes les comarques veïnes (Vallès Oriental, Vallès Occidental i Maresme). La primera i principal reivindicació del FAGC fou l'aboli-

ció de la Llei de Perillositat i Rehabilitació Social que des de 1970 permetia detencions policials i internaments a centres especials de “rehabilitació” a Huelva i Badajoz. No tenim encara dades clares de quants homosexuals van ser jutjats, molts centenars, però el cert es la policia realitzava detencions a llocs clandestins de trobada o tancava locals com el bar “Comodín” a Sitges.

1977

Estem parlant doncs d'un període de sortida de la dictadura on la societat majoritàriament mantenia grans prejudicis contra la homosexualitat i on els propis afectats i afectades molt sovint no s'autoacceptaven. Per això va ser cabdal difondre el nou terme «gai», heretat dels fets de Stonewall del 1969 a Nova York, i que vol dir «persona que accepta la seva homosexualitat i lluita pels seus drets».

En segon lloc el FAGC va endegar una tasca d'explicació del fet homosexual vers la societat i en tercer lloc alguns dels seus militants juntament amb altres membres del moviment van propiciar la fundació de l' Institut Lambda com a lloc de trobada i suport de persones homosexuals. Aquesta entitat disposava d'un servei pioner d'atenció psicològica. Els seus primers presidents foren Armand de Fluvià, Antoni Miravet i Joan Andreu Bajet.

El 26 de juny de 1977 te lloc a les Rambles de Barcelona la primera mani-

festació del 28-juny (Data anomenada diversament com “Jornada Internacional per l'Alliberament Gai Lesbià i Transsexual” o “Dia de l'Orgull Gai”) de la història de l'estat espanyol, un fet cabdal que reclama no solsament la reivindicació d'abolir la llei de perillositat social, sino que va posar de cop la qüestió homosexual sobre la taula. La manifestació va ser durament reprimida per la policia i va ocupar les primeres portades de la premsa.

El 2 i 4 de desembre del mateix any el FAGC organitza respectivament un massiu miting al desaparegut cinema Niça de Barcelona i una segona manifestació contra la Llei de Perillositat Social i per l'ammistia total que es tolerada per la policia i reb el suport de nombroses entitats i partits polítics. Un altre grup apareix en aquell període, “Dignitat” de caire cristià i liderat pel sacerdot Salvador Guasch.

La vida de gais i lesbianes despartava llavors de l'opressió del nacionalcatolicisme, hi havia locals de trobada a Salou, Sitges amb el clàssic Mediterráneo (després vindrien Candil i Trailer), Lloret de Mar, Figueres i a la ciutat de Barcelona, amb el clàssic Daniels's per a dones i els desapareguts Elefante Blanco, Ramsés, Kiss, Spartacus..

1978

El FAGC continua en aquest període les seves presentacions a la seu de diver-

ses entitats a tot Catalunya i sovint els seus portaveus van acompanyats d'un metge per explicar que la homosexualitat no es cap malaltia, el doctor JM^a Farré Martí i el sexòleg Frederic Boix van recolzar en moltes ocasions aquesta tasca clarificadora.

Per pasqua un sector llibertari del FAGC fonda la Coordinadora de Col·lectius d'Alliberament Gai (CCAG) que edita la revista "La pluma", mentre que el FAGC edita "Infogai". Aquell any TVE, en desconexió per Catalunya desde els estudis de Miramar entrevista per primera vegada els portaveus del FAGC. El governador civil (UCD) de Barcelona prohibeix la manifestació del 28-juny i un grup de militants del FAGC fan una tancada de protesta i vaga de fam a la parròquia de Sant Pere Pescador de la Barceloneta, tot mantenint la convocatòria i rebent moltes mostres d'adhesió de partits polítics i entitats com la Coordinadora Feminista, així com l'atenció dels mitjans de comunicació. Aquesta nova manifestació contra la Llei de Perillositat Social va ser finalment tolerada per la policia, tot i que va acabar amb enfrontaments a la Rambla de Barcelona. El 28-juny al 1978 va ser també celebrat amb manifestacions pioneres a Madrid, Bilbao i Sevilla. L'opinió pública estava ja posicionada a favor de despenalitzar els homosexuals i revistes com "Interviú" hi apostaven sense embuts.

Aquest període coneix grans transformacions socials, es posa de moda l'a-

lliberament sexual i cau la censura, arriben les pel·lícules prohibides i la pornografia es troba sense problemes als kioscs. A l'època del anomenat "destape", el vent bufa a favor dels gais i lesbianes. La visibilitat dels transvestits, sempre focus d'atenció de la premsa gràfica a les manifestacions gais, es un factor notable en aquells moments de certa confusió sobre que volia dir ser homosexual.

La nit de la revetlla de Sant Jaume, el 24 de juliol, la policia municipal va detenir passades les onze el pintor Ocaña, el dibuixant Nazario i en Apolo, que anaven disfressats. La reacció va ser fulminant i poc després sortia una manifestació d'alguns centenars de persones desde el Café de la Opera i es tallaven els carrers de la part baixa de la rambla. El FAGC i la CCAG van convocar una manifestació una setmana més tard; en Ocaña i els seus companys ja habien sortit de la presó després de la condemna unànim de la premsa per aquella detenció arbitrària. De tota manera la manifestació es va fer i es van produir incidents a Plaça Sant Jaume amb llançament de còctels molotov a la porta del ajuntament. Paral·lelament la comissaria de la policia municipal del carrer de Bonssuccés, on havia estat detingut Ocaña, va ser atacada també amb còctels molotov per desconeguts, deixant molt greument cremat un agent. El FAGC, diverses organitzacions ciutadanes i el propi Ocaña van condemnar el fets.

El 20 de novembre el FAGC inicia la campanya per la seva legalització presentant els seus estatuts al Govern Civil de Barcelona.

El FAGC clou 1978 amb un gran festival al Palau d'Esports de Barcelona per a celebrar el seu tercer aniversari, hi participen Comediants, entre d'altres. El permís per aquest acte que la policia va estar intentant suspendre, va ser tramitat per partits polítics d'esquerra. El diari "El Periódico" va titular a tota plana "los gays se desmadran esta noche en el Palau d'Esports". L'assistència de públic fou ben variada, molts joves progressistes, feministes, homosexuals, transvestits i heterosexuals, igual que a les manifestacions del 28 de juny.

El Consell de Ministres de 26 de desembre de 1978, presidit per Adolfo Suárez, decideix retirar la homosexualitat de la Llei de Perillositat i Rehabilitació Social, i així ho va publicar el BOE del 11 de gener de 1979. Aquesta es la primera gran victòria del moviment lgbt al nostre estat, fruit del canvi de l'opinió pública i del suport de entitats i personalitats, així com del incipient moviment que apareix a diverses ciutats espanyoles i del pes assolit a Catalunya.

1979

Els 18 mesos següents es concentren en la batalla per aconseguir la legalització del FAGC, una i altra vegada dene-

gada per Martin Villa. Els advocats Pere Comas i Magda Oranich interposen un recurs contra la denegació de la legalització i la campanya de suport arriba als municipis de tot Catalunya, uns cinquanta signen declaracions reconeixent el FAGC, desde Porrera fins a Barcelona.

Aquell 1979 hi ha dues manifestacions del 28-juny, la del FAGC, autoritzada pel Govern Civil amb suport de partits d'esquerra, que passa per les rondes de Barcelona i la de la CCAG que no demana permís i es dissolta per la policia a la rambla. La discrepància entre ambdues organitzacions era sobre la legalització que la CCAG rebutjava.

1980

El 1980 s'inicia amb l'estrena d'un dels Informatius del Institut de Cinema Català que fa Ventura Pons sobre la legalització del FAGC, i que com altres d'aquells documentals, passa per la majoria de sales comercials de cinema catalanes, en alguns casos provocant aplaudiments espontanis del públic.

El 4 de febrer el FAGC i el nou Grup en Lluita per l'Alliberament de la Lesbianana (GLAL), dirigit per Mercé Fornells, realitzen una manifestació davant del Bar Gran Santander del carrer de Balmes cantonada Aragó, contra l'acomiadament d'un treballador per homosexual. El 17 d'abril la Magistratura del Treball va declarar l'acomiadament improcedent, primera sentència d'aquest tipus a tot l'estat.

El 17 de febrer arrenca el Carnaval Gai de La Paloma a fi d'obtenir diners pel contenciós per la legalització del FAGC, aquest carnaval ha esdevingut un clàssic de la ciutat i a data d'avui, continua vigent tots els anys desde llavors.

Per pasqua d'aquest prolífic 1980 la Associació Internacional Gai (AGI), que després canviaria el nom a ILGA, va reunir el seu segon congrés mundial a Santa Cristina d'Aro en suport a la legalització del FAGC. La premsa en va fer molt seguiment. Algunes ambaixades van advertir al president Suárez que no legalitzar els homosexuals li faria més difícil entrar al Mercat Comú (ara UE).

Els partits polítics d'esquerra s'interessen progressivament per gais i lesbianes, a les primeres eleccions al Parlament de Catalunya quatre llistes incorporen de forma simbòlica candidats obertament gais, tots membres del FAGC (cap no es electe).

La manifestació del 28-juny del 1980 segueix sent massiva i continua reclamant la legalització del FAGC. Finalment, el 16 de juliol el Ministeri del Interior legalitza el FAGC, un nova fita històrica pel que suposa, més enllà de la pròpia organització. El 18 de juliol hi ha un gran ball de celebració al Saló Cibeles.

El FAGC va dialogar amb les autoritats centrals a través dels diputats JM^a Riera del PSUC i Rudolf Guerra del PSC.

A partir d'aquí comença un lent decliu, molta gent homosexual diu que

ja en té prou amb les llibertats assolides, que mai ni havien sommiat deu anys abans. La crítica del FAGC als locals d'ambient gai encara agreuja més aquest distanciament.

1981-1985: Crisi del moviment

Durant aquest període tot el moviment lgbt entra en recessió al nostre país, fins i tot a Madrid no es manté cap organització i a Catalunya el FAGC pateix una gran devallada d'activistes. Es buiden els grups d'alliberament gai i s'omplen les pistes de ball de les discoteques. L'Institut Lambda continua les seves activitats i l'edició de quaderns informatius i del seu butlletí. La CCAG ja s'havia dissolt i més tart el GLAL. Al sí de la Coordinadora Feminista hi treballava el Col·lectiu de Lesbianes Feministes.

Encara a finals del 1980 es produeixen entrades policials metrallera en mà, als bars Men's i La Luna de Barcelona, tot pretextant buscar algun tipus de delinqüents o indocumentats. Durant tot el 1981 el Governador Civil tanca diversos establiments gais, la qual cosa motivà una singular vaga de locals d'ambient homosexual el 9 de desembre. El FAGC va vehicular el suport del Parlament de Catalunya i finalment tots van ser re-oberts.

Després de la victòria socialista a les eleccions generals del 1982 clou tot tipus d'intervenció policial arbitrària als locals gais i TVE s'obre per a gais i lesbianes.

Durant 1983 diversos programes de televisió aborden la qüestió homosexual, sovint Empar Pineda i jo mateix hi som convidats. Aquell any també per primer cop el Ministeri de Justícia obre les seves portes a representants de la COFLHEE (Coordinadora de Frentes de Liberación Homosexual del Estado Español) que demanen la penalització de les discriminacions per causa d'orientació sexual. Les manifestacions del 28 de juny baixen en nombre de participants.

A Sitges l'ajuntament fa declaracions i actuacions anti-gais i el 18 de setembre de 1983 el FAGC hi realitza una manifestació de protesta sota les agressions d'alguns altres.

Al 1985 es comença a parlar d'una estranya malaltia als EEUU que afecta els gays, el anomenat "càncer rosa", segons la premsa que cedeix al sensacionalisme. Mentre, Party la primera revista estatal obertament homosexual, nascuda al 1977, dirigida primer per Luís Arconada i després per Francho, amb seu de la redacció a Barcelona, deixa de publicar-se.

1986-1993: La sida i la renovació del moviment

L'esclat de la sida i la crisi que arrastren els organitzacions lgbt obliguen a un debat per reconsiderar estratègies i reptes de futur. Es comença a parlar de normalització del fet homosexual. Al novembre de 1986 un grup d'activistes aban-

dona el FAGC i fonda tot seguit la Coordinadora d'Iniciatives Gais. Arreu del món el moviment lgbt renova els seus postulats per fer front a la pandèmia, crear serveis, formar voluntariat, reclamar drets civils i col.laborar amb les administracions. Al sí de la CIG es formen nous grups com Gais per la Salut per a lluitar contra la sida, grup que esdevindria Stop Sida. Els primers presidents d'aquesta entitat fòren Remigi Fabra i Lluís Prats.

Al **1987** Gais per la Salut, amb el suport del Ajuntament de Barcelona i diversos locals d'ambient gai de Barcelona i Sitges edita el primer cartell pro-sexe segur i segueix distribuint preservatius. La CIG reprén el diàleg i la presència al locals d'ambient homosexual.

Aquest any per primera vegada dos gays de Vic demanen poder-se casar i Montserrat Gallart, acusada de lesbiana pel seu marit, aconsegueix mantenir la custòdia de la seva filla.

Al **1988** la CIG posa en marxa la primera campanya Vota Rosa demanant als candidats a les eleccions al Parlament de Catalunya que es posicionin sobre els drets de gays i lesbianes i la lluita contra la sida. Foren portaveus de Vota Rosa Isabel Castro i Daniel Gabarró, així com després els ssgg de la CGL, Gemma Sánchez i Marc Corral.

L'any **1989** suposa una inflexió en la lluita pels drets de parella. Juan Reina es el primer gai en reclamar els seus drets

de successió respecte del seu difunt company, el cas aixeca una gran onada de solidaritat. La CIG que ha esdevingut en Coordinadora Gai-Lesbiana de Catalunya organitza la campanya “Estima com vulguis/ Estima segur/a” i el primer Gran Ball de solidaritat amb els gais seropositius que després Stop Sida i Gais Positius seguiran realitzant tots els anys fins al present amb èxit multitudinari, sempre als voltants del Dia Mundial de la Sida. En aquest període es registren agressions contra gais per part de skin-heads.

La renovació del moviment arriba també al Institut Lambda que es transforma en centre associatiu i esdevé Casal Lambda. Els seus balls de diumenge per la tarda son legendaris. El seu butlletí es converteix en una sòlida publicació i l'entitat organitzarà durant molts anys exitoses mostres de teatre i després de cinema gai i lèsbic.

Les administracions comencen a subvencionar projectes a les entitats de gais i lesbianes, com el 900 Rosa, servei telefònic pioner de la CGL.

El 1990 neix la revista Mensual a Barcelona

Al 1991 la transexual Sònia es assassina per skin-heads al Parc de la Ciutadella de Barcelona, la CGL i el FAGC exerciran l'acusació particular que portarà a terme l'advocada Mª Josep Varela.

Al 1992 comencen les campanyes anuals de prevenció de la sida “Cuída-

te” que organitza la CGL, sota la responsabilitat d'Antonio Guirado, amb el suport del Ministerio de Sanitat i que arriben a tot l'estat, i que ara continua realitzant Stop Sida.

El 1993 es escenari d'alguns fets de gran projecció. El 21 febrer dos gais son detinguts per besar-se a l'andana de l'estació de tren de Sitges per carnaval i presenten denúncia contra la policia local. De gener a març es desenvolupa la campanya estatal antidiscriminària i anti-racista “Democràcia es igualtat” amb impactants spots de televisió on també hi figura el missatge anti-homofòbia. Molts ajuntaments i entitats de Catalunya s'hi sumen de manera activa.

El primer conveni laboral que inclou el reconeixement de drets a les parelles homosexuals, en igualtat de condicions que als matrimonis, es signat al Ajuntament de Sabadell.

Al juliol l'Associació Internacional de Lesbianes i Gais (ILGA) celebra la seva XV Conferència Mundial a Barcelona, gran ressó mediàtic. L'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, amb el conseller de presidència Xavier Trias, reben oficialment els 200 delegats i delegades.

1994-2000: Els drets civils, primers avenços

Aquest curt període es significa per dos fets coincidents. Després de 14 anys sense avenços legals importants desde

la legalització de les associacions homosexuals al 1980, són assolits molts canvis legislatius. La lluita contra la sida polaritza la feina del moviment lgbt que comença a canviar de dinàmica amb l'aparició dels antiretrovirals. Professionals de la medicina desde diverses bessants s'hi aboquen, Andreu Segura, Jordi Casabona, Ramon Villalbí, JM^a Gatell i Bonaventura Clotet, entre d'altres.

La majoria d'ong's que van organitzar la Campanya "Democràcia es igualtat" van donar suport a la CGL en les seves propostes als grups parlamentaris del Congrés dels Diputats per a introduir el dret de subrogació del lloguer de la vivenda a la parella de fet amb independència de la seva orientació sexual a la LAU, llei promulgada el 3 de novembre de **1994**. Les mateixes ong's i la CGL aconseguixen que el nou Codi Penal de 23 de novembre de **1995** castigui en sis articles les discriminacions per causa d'orientació sexual, entre d'altres supòsits. El 12 de desembre la Vanguardia informa de que l'Audiència de Barcelona va sentenciar un cas d'indemnització per pèrdua de la parella d'un gai en accident de trànsit, en igualtat de condicions que si fossin matrimoni, victòria deguda a l'advocada Mª José Varela.

L'estiu de **1996** va ser especialment conflictiu. A requeriment de la CGL l'Ajuntament de Sitges va aturar de fer i va destruir les identificacions i fitxes que havia realitzat a gais que sortien de nit.

Declaracions homòfobes i contra-declaracions van enrarir el clima fins a produir-se una greu agressió a un camarer del bar gai Parrots. Tot i la detenció dels responsables, el FAGC i vàries organitzacions organitzaren una manifestació de protesta contestada per altres. La CGL, va preferir portar la protesta i la demanda d'una llei de parelles a la plaça Sant Jaume de Barcelona, tot desplegant una bandera gegant del moviment.

Apareixen en públic els primers gais seropositius com Willy Valverde de l'associació Actua, i després Antonio Guirado i Rubén Tosoni de Gais Positius, Ferran Pujol i Jorge Saz més tard, membres del Projecte dels Noms. Una nova entitat fa la seva aparició, l'Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes (AMPGiL) que fins a l'actualitat desplega una incansable activitat. Armand de Fluvià reb la Creu de Sant Jordi.

El 30 de juny de **1998** es promulga la Llei d'Unions Estables de Parella per part del Parlament de Catalunya, una fita de tot el moviment associatiu català, la primera de l'estat.

El final de la dècada destaca per un canvi de dinàmica, es consoliden nous grups com Lesbos, l'Associació Cristiana de Gais i Lesbianes (ACGIL) i els universitaris de Sin Vergüenza a la CGL, el grup cristià Exode, el JALG a la UAB, les esportives Panteres Grogues i el CTC (Col·lectiu de Transsexuals de Cata-

lunya). L'edició de l'Infogai passa al Col·lectiu Gai de Barcelona que continua organitzant el Carnaval de La Paloma. El FAGC, a través del seu portaveu, Eugeni Rodríguez, presenta anualment un informe sobre homofòbia. La CGL participa al Consell de la Joventut de Barcelona, i en Xavier Tort, serà secretari general i president d'ambdues entitats.

El 12 d'octubre de **1999**, Miquel Iceta, candidat pel PSC a les eleccions al Parlament de Catalunya fa pública la seva homosexualitat a una massiva roda de premsa al pub Punto BCN del Gai-xample. Neixen noves organitzacions o es consoliden arreu de les ciutats mitjanes de Catalunya com el FAGC-Girona, i d'altres col·lectius a Vilafranca (JAVHA), Reus (H2O), Tarragona, Eagle a Lleida, etc. La revista Nois s'afageix al panorama lgbt català, mentre Zero guanya lectors ininterrompudament desde 1998.

Després de la perduda de pensadors com Alberto Cardín, destaquen als noranta els treballs del sociòleg Oscar Guasch i de l'antropòloga Olga Viñuales. Al corrossiu personatge "Anarco-ma" creat per Nazario, cal afegir en el capítol editorial els llibres que publica Antoni Miravet al 1984 i al 2000, així com les contribucions de Laertes i Bellaterra.

En aquell moment tres partits polítics ja han constituït comissions sectorials lgbt: ERC, ICV i PSC.

2000-2007: De la Llei de parelles al matrimoni i l'adopció

En aquests anys les reclamacions d'igualtat legal per les parelles del mateix sexe es veuen plenament acomplides al 2005, tot en un marc de creixent acceptació social del fet homosexual segons totes les enquestes. Les sèries de TV3 presenten personatges homosexuals sense embuts i poc després també les televisions privades d'àmbit estatal.

Les xifres relatives a la incidència del VIH/Sida al col·lectiu homosexual a Catalunya són preocupants. Del 1981 al 2000 es comptabilitzen 12.821 casos acumulats, dels quals un 23'5% corresponen a gais. En el mateix període, a la ciutat de Barcelona són 5.477 els casos de persones infectades, de les quals un 26'7% correspon a gais, d'aquests 1.032 son defuncions i 464 supervivents. Les enquestes de la Generalitat i Stop Sida indiquen una prevalència del VIH/Sida en el 18% del col·lectiu. La prevenció no es pot aturar.

El juny de **2001** té lloc una insòlita roda de premsa en que dues dones lesbianes, Marta i Cristina, reclamen a la seu de la CGL el dret d'adopció i el reconeixement de la famílies homoparentals, una d'elles apareix embarassada de bessons per inseminació assistida.

Fa temps que la majoria del moviment lgbt reclama la plena igualtat i dret de matrimoni.

Després es posaria en marxa una nova entitat, l'Associació de famílies homoparentals.

Durant tots aquests anys les celebracions del 28 de juny han reunit amb més o menys cohesió la majoria d'entitats lgbt a través d'una Comissió Unitària, tot i existir diferents criteris que donen peu al naixement de la Xarxa per l'Orgull al **2003** agrupant un sector d'organitzacions i diversificant la commemoració.

En aquests darrers anys alguns ajuntaments catalans ja celebren el 28 de juny penjant la bandera del moviment al balcó consistorial, com a Santa Coloma de Gramenet i organitzant actes com a Sant Adrià del Besós, per posar dos exemples del **2004**. Altres ciutats com Terrassa han desenvolupat serveis d'atenció a les dones lesbianes a través de l'associació ACORD, coordinada per la veterana activista Mª Angels Ruiz. Dos esdeveniments cinematogràfics, al juliol el tradicional organitzat pel Casal Lamba i l'octubre el Festival Internacional, omplen les pantalles de temàtica lgbt i fins i tot tenen sub-seus a la UAB a Terrassa i a Castelldefels. En aquests darrers temps continuen apareixent entitats que combinen lleure i reivindicació, com Barcedona i els Bears de Barcelona i Sitges, el Grup d'Amics Gais (GAG) de la CGL, al costat d'altres més militants com el veterà Col·lectiu de Lesbianes Feministes, la

Fundació per la Identitat de Gènere, 10 de 100 a Sabadell, els educadors de INCLOU i els immigrants d'ACATHI. Les Panteres Grogues, amb Joan Miró com a president, no deixen de fer activitats, fins i tot d'abast europeu. Desde finals dels anys vuitanta l'empresariat dels locals de gais i lesbianes recolza la lluita contra la sida, els primers balls de l'1 de desembre neixen a Martin's i a Metro, el grup Arena destina anualment un 0'7 % d'ingressos a una entitat de lluita contra la sida i crea la primera fundació al servei del col·lectiu lgbt.

Segurament la fita associativa més singular es la creació al 2004 del Consell Municipal de Gais, Lesbianes i homes i dones Transsexuals de Barcelona que reuneix la totalitat d'entitats lgbt de la ciutat comtal, així com a una representació del sector empresarial homosexual. Una nova revista gratuïta, *Gay Barcelona*, sorgida del portal d'internet que porta el mateix nom, apareix als locals d'oci.

Durant el 2004 dos programes de contingut lgbt salten a les televisions, "Uaiamsiei" a Flaix TV i "LGBT" a Localia TV i la Generalitat de Catalunya també es suma per primer cop a celebrar el 28 de juny amb un acte institucional.

El 2005 passarà a la història del moviment lgbt com un any cabdal:

- El 8 d'abril, el Parlament de Catalunya, reforma el Codi de Família i legalitza el dret d'adopció per a les pare-

lles del mateix sexe, amb la Llei 3/2005.

- La nit del 3 de juny es produeixen uns incidents als carrers de Barcelona que acaben amb diversos actes vandàlics contra alguns establiments del Gaixample i mobiliari urbà.
- El 18 de juny, tot contestant la manifestació contra el dret de matrimoni i per a les parelles homosexuals que a Madrid organitza el Foro de la Família amb assistència de 19 bisbes, al centre de Barcelona es realitza una nombrosa contra-manifestació espontània.
- El Govern de la Generalitat crea, el 28 de juny de 2005, el Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual (GLT) amb l'objectiu de treballar per la plena normalitat i visibilitat del fet homosexual, transsexual i bisexual.
- El 30 de juny el Congrés dels Diputats aprova la Llei 13/2005, per la qual es modifica el Codi Civil i es reconeix el dret de matrimoni i d'adopció per a les parelles del mateix sexe.
- Del 18 al 20 de juliol la Universitat de Barcelona acull per primera vegada un seminari sobre transsexualitat organitzat per la Fundació Olof Palme sota la direcció del doctor Carlos Villagrassa i l'escriptor Javier Montilla, amb participació del CTC i de la FIG.
- El 28 de setembre la Generalitat de Catalunya ret homenatge als homosexuals i transsexuals perseguits durant el franquisme.

En els anys 2006 i el 2007 es consoliden les polítiques LGBT governamentals i continuen els avenços legislatius:

- El 5 de setembre de 2006, el Govern de la Generalitat aprova el Pla interdepartamental per a la no discriminació de persones homosexuals i transsexuals. Aquest document, sense precedents a Europa, proposa les línies mestres d'actuació que ha de seguir el Govern per reforçar els drets de ciutadania de les persones LGTB.
- Decret 141/2007, de 26 de juny, de creació del Consell Nacional de lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals (LGBT). S'estableix així un marc de participació ciutadana format per totes les entitats catalanes que treballen pels drets LGBT i que serà l'eina fonamental del Govern per interlocutar amb la societat civil.
- El Congrés dels Diputats aprova la Llei 3/2007, del 15 de març, reguladora de la rectificació registral de l'esment relatiu al sexe de les persones, que cobreix el buit legal existent fins aleshores, relatiu al canvi d'identitat de les persones transsexuals.

ORGANITZA:

Collectiu Gai de Barcelona - Front d'Alliberament Gai de Catalunya (CGB - FAGC)

Dimarts, 16 de febrer, a les 23 hores

Vine, és una forma de col·laborar-hi **PREU: 950 ptes.**

Lloc: **La Paloma (c/. del Tigre)**

LESBIANA,

que no et discriminin!

**GRUP DE LESBIANES FEMINISTES
DE BARCELONA
COORDINADORA FEMINISTA
DE CATALUNYA**

B A R C E L O N A

PROJECTE

jove

DEBAT, ELS JOVES I L'HOMOSEXUALITAT
1 DE MARÇ A LES 20 HORES
INSTITUT LAMBDA · PASSEIG PICASSO 40, 2^{on}, 1^a

Ajuntament de Barcelona
Consell de la Joventut de Barcelona

Informació: C/ Avinyó, 7 Pral. Tel. 318 25 25

26 ^{23h}
NOVEMBRE
divendres

16^è GRAN BALL

Solidaritat amb els gais seropositius

Sala La Paloma. C/Tigre 27
11€ amb consumició inclosa

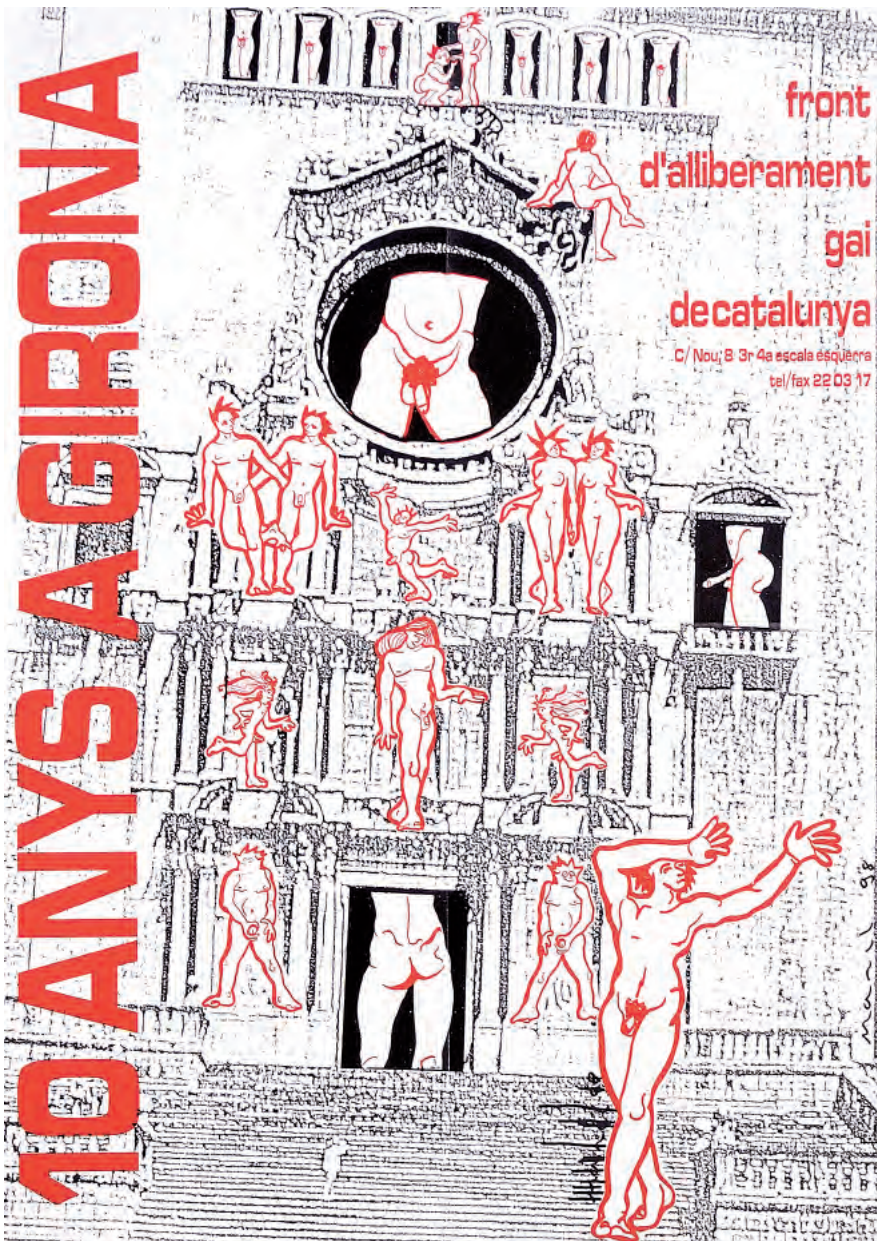
Venda anticipada: Taquilles La Paloma i Coordinadora gai-lesbiana

stop sida · gais positius
coordinadora/gai-lesbiana

10 ANYS A GIRONA

front
d'alliberament
gai
decatalunya

C/ Nou, 8 3r 4a escala esquerra
tel/fax 22 03 17

GORKA AZPIURUA 03

28 DE JUNY DE 2003
DIÀ INTERNACIONAL PER L'ALLIBERAMENT
TRANSSEXUAL, LESBIÀ I GAI

Per la rehabilitació de les víctimes gais,
lesbianes i transsexuals del franquisme

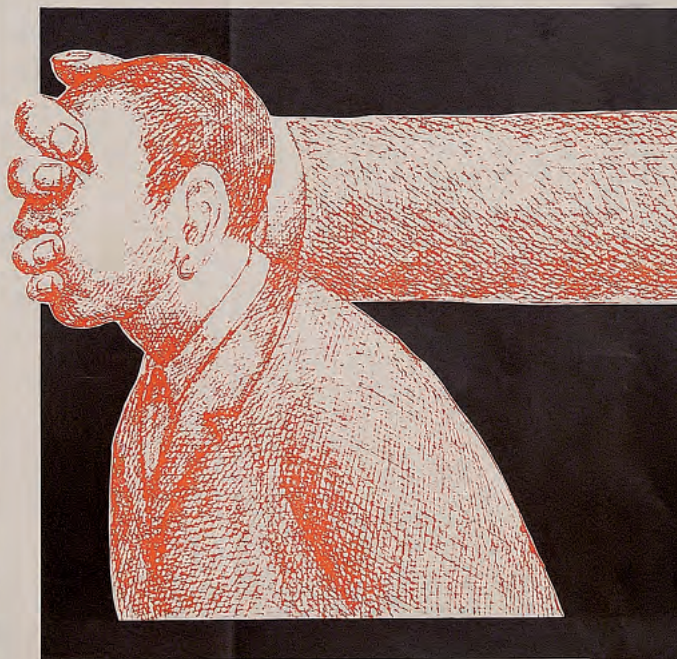

www.28juny.org

 Ajuntament de Barcelona
Regidoria d'Acció Cívica

 b.tv

Acte Central, 26 juny 19 h. C. C. Convent Sant Agustí Carrer Comerç, 36	Manifestació 28 de juny 18.30 h. Plaça Universitat	Festa 28 de juny 22 h. Plaça Universitat
---	--	--

PROU AGRESSIONS I DISCRIMINACIONS ALS HOMOSEXUALS

**NO T'AMAGUIS:
LA TEVA POR ÈS LA SEVA FORÇA**

FAGC. Front d'Alliberament Gai de Catalunya

JAG. Joves per l'Alliberament Gai

Ofic. Antidiscriminatória Telf. 254 63 98· C.Villarroel 62 3'1'

Diada Internacional per l'Alliberament i els Drets Gais i Lèsbics

50 ANYS DELS TRIANGLES ROSA

28 juny

manifestació

Surt
De la Plaça Universitat
a les 19'30h.

festa

Plaça del Diamant 22'00h.

Actuaran:
"PALOMA 2"
"REYES DE LA MARGUE"

Organitzen:

PER LA

DEROGACIÓ

«LEY PELIGROSIDAD SOCIAL»

LLIBERTAT SEXUAL - AMNISTIA TOTAL

MITING

Dia 2, divendres, a les 8 del vespre al
CINE NIZA
(Pl. Sagrada Família)

MANIFESTACIÓ

Dia 4, diumenge, a les 6 de la tarda a
JUTJATS MUNICIPALS
(Saló Victor Pradera)

CONVOQUEN:

Front d'Alliberament Gai de Catalunya; Jovenuts del F.A.G.C.;
Coordinadora Feminista; Col·lectiu de Lesbianes.

RECOLZEN:

A.C. - L.C.R. - P.S.C. - P.T. - M.L.C. - M.C. - M.J.C.C. - M.U.M.
O.C.(BR) - O.R.T. - P.S. - O.I.C. (ind.) - P.S.A.N. - P.S.A.N. p
J.C.C. - J.C.R. - L.J.C. - J.S.A.N. - J.G.R. - Ass. Catalana de la
Dona - Feministes Radicals - Dep. Drets Humans de les Nacions
Unides - C.O.G.A.B. (Coordinadora de Gais als Barris)
Sindicat de Músics - C.S.U.T.

ELS HOMOSEXUALS AL POBLE CATALÀ

La llei de perillositat social ens manté discriminats. nosaltres denunciem i rebutgem aquesta llei repressiva, alhora que exigim els nostres drets com a persones i fem una crida dirigida a tot el poble català, perquè recolzi la nostra lluita •

- AMNISTIA PRESOS HOMOSEXUALS
AMNISTIA TOTAL
- ELS HOMOSEXUALS NO SOM
« PERILLOSOS SOCIALS »
- DEROGACIÓ DE LA LLEI DE PERILLOSITAT
SOCIAL (4-8-70) I DE TOTA LA LEGISLACIÓ
FEIXISTA

FRONT D'ALLIBERAMENT GAI DE CATALUNYA

Som metgesses, advocades,
estudiants, treballadores de
fàbrica, secretàries, peixateres,
empresàries, monges, okupes, models,
novel·listes, mestresses de casa, estrelles de
cinema, aturades, prostitutes, filòsofes, pagueses,
científiques, sindicalistes, enginyeres...

I som grans, joves, de mitjana
edat, riques, pobres, divertides,
deprimides, discapacitades, mares,
àvies, morenes, rosses, gitanes,
blanques, negres, àrabs, de ciutat, de poble,
casades, divorciades, solteres, vidues...

Som la teva escriptora preferida,
la teva alcaldessa, la teva
metgessa, la teva professora, la teva
cartera, la teva veïna, la teva tieta, la
teva millor amiga, la teva mare, la teva
germana, la teva filla...

...som lesbianes

Cada dijous, a les 20 h, a Ca la Dona, Casp, 38, pral. - 93 412 77 01 - www.lesbifem.org

8-9 DE SETEMBRE DEL 1979

FRONT D'ALLIBERAMENT GAI DE CATALUNYA

**PRIMERA
CONFÈ-
RÈNCIA
DEL FAGC**

PONÈNCIES: GAIS I VIDA QUOTIDIANA • MILITÀNCIA • ORGA-
NITZACIÓ • LLUITA GAI, LEGALITZACIÓ, PERSPECTIVES 79-80

MANIFESTACIÓ "DIADA MUNDIAL DE L'ORULL GAI" DEL 1979 A BARCELONA, AMB MÉS DE 6.000 PARTICIPANTS

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS (ABANS DEL 5 DE SETEMBRE):
AP. CORREUS 2.830, ó C. ARIBAU, 15, 5.ª, 11.ª, BARCELONA

**...I L'ONZE DE SETEMBRE
TOTHOM A LA DIADA**

10^è anniversari

institut
Ambda

▼ ▼ AMNISTIA TOTAL ▼ ▼

COORDINADORA COLLECTIUS ALLIBERAMENT GAY

C.C.A.G.

BISVI

LEGALITZACIÓ
ES
INTEGRACIÓ

DESPENALITZACIÓ
HOMOSEXUALITAT

DEROGACIÓ DE LA LEY DE PELIGROSIDAT SOCIAL

CONTRA REDADAS Y AGRESIONES: A LA CALLE MARICONES

MANIFESTACIÓ

24 JUNIO de 1979 a las 8 tarde
desde Arco del Teatro (RAMBLAS) hasta Pl. Catalunya

AGHOIS

DICIEMBRE 1972

La trajectòria històrica dels 35 anys del moviment LGBT a Catalunya evidencia, a través del testimoni dels cartells d'aquesta exposició i dels testimonis d'aquest llibre, moments significatius i la importància que ha tingut el moviment associatiu LGBT al llarg d'aquests anys. Aquesta exposició i el catàleg que l'acompanya volen retre homenatge a aquells centenars de persones que han treballat per la consecució de totes les lleis que actualment atorguen la igualtat legal per a les persones gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals i en contra de qualsevol discriminació per raó d'orientació sexual o d'identitat de gènere. Les nombroses entitats LGBT que hi ha avui a Catalunya han recollit el testimoni dels seus precursors, conscients que el camí ha estat llarg i difícil, i continuen treballant per l'assignatura pendent d'aconseguir visibilitat i equiparació social en tots els àmbits de la vida quotidiana.

